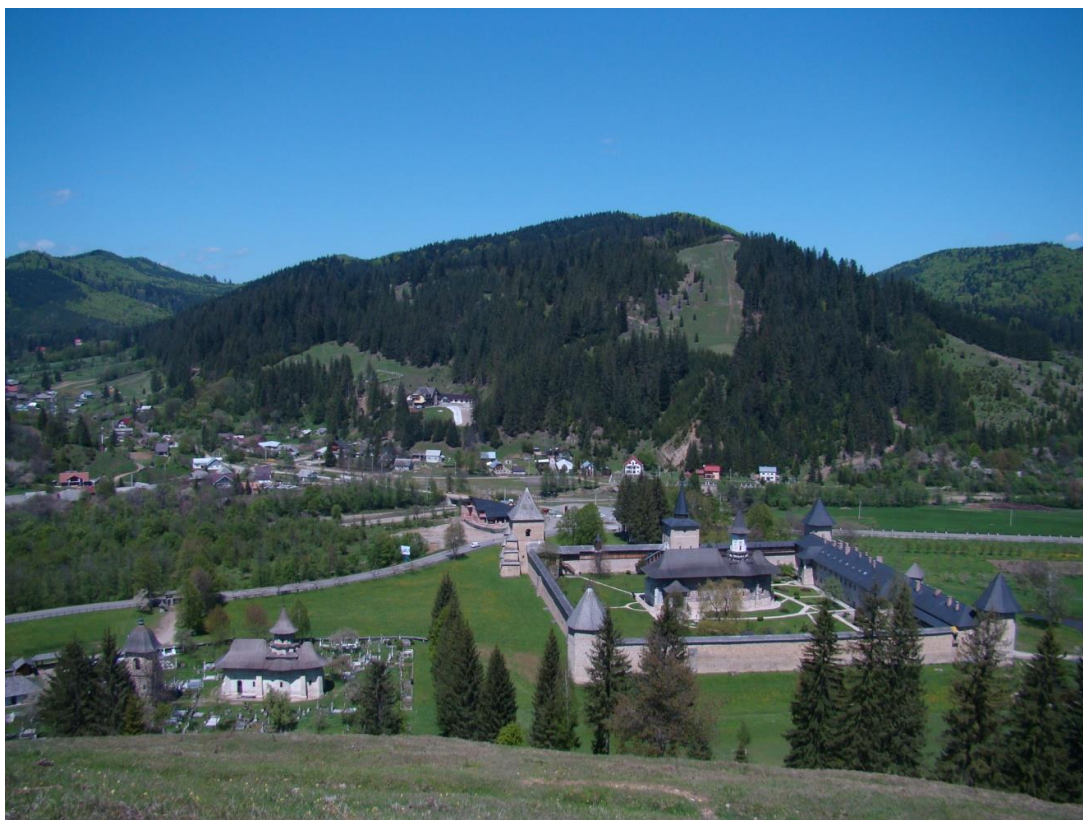

ZILELE ACADEMICE IEȘENE

Ediția a XXXVI-a

Sesiunea științifică națională
***Vectori ai dezvoltării rurale în Regiunea
Nord-Est a României***
(ediția I)

14 octombrie 2021, ora 9³⁰
(on-line)

Organizator:
Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”
Colectivul de Economie Rurală

Moderatori:

Krisztina-Melinda Dobay

Daniela Matei

Simona Cuciureanu - Disparitățile demografice în Regiunea de Nord - Est a României în perioada 1990 – 2020

Camelia Gavrilesco, Monica-Mihaela Tudor, Ioan-Sebastian Brumă, Krisztina-Melinda Dobay, Daniela Matei, Lucian Tanasă - Provocări și riscuri în fermele mici mixte din Regiunea Nord-Est a României

Camelia Apetroaie – Particularități privind accesarea fondurilor europene și naționale în anul 2021

Viorel Chiriță - Relația dintre spațiul perceput și spațiul trăit în aria peri-urbană a municipiului Suceava

Violeta Florian, Mihai Alexandru Chițea, Mărioara Rusu, Ioan Sebastian Brumă, Lucian Tanasă - Dezvoltarea teritorială și agricultura ecologică: perspective comune

Elisabeta Roșu - Dezvoltare durabilă. Studiu de caz: Regiunea Nord-Est

Simona Roxana Ulman, Krisztina Melinda Dobay, Cristina Căuțișanu – Preocuparea față de mediu în context european

Daniela Matei - Perturbările climatice contemporane reflectate în agricultura montană din Bucovina

Sebastian Doboș - Aportul micilor producători agricoli autohtoni la dezvoltarea economiei naționale a Regatului României

Camelia Apetroaie - Punctele Gastronomice Locale – alternativă de valorificare a produselor proprii din exploatațiile familiale

Sebastian Doboș, Lucian Tanasă - Câteva considerații asupra rolului micilor producători agricoli interbelici - repere orientative pentru România

Krisztina Melinda Dobay – Potențialul economic al cooperativelor agricole din Regiunea Nord-Est a României

REZUMATE
ABSTRACTS

**Disparitățile demografice în Regiunea de Nord - Est a
României în perioada 1990 - 2020**

Dr. *Maria-Simona Cuciureanu*, consilier afaceri europene
Asociația Euroregiunea Siret-Prut-Nistru
E-mail: cuciureanu.simona87@gmail.com

Lucrarea își propune să analizeze evoluția demografiei la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord – Est în perioada 1990 – 2020 în urma analizei unui set de indicatori precum rata natalității, mortalității, rata plecărilor și sosirilor, ritmul de creștere demografic și disparitățile demografice. Populația este în declin în România și în Regiunea de Dezvoltare Nord – Est, însă este important de evidențiat cum evoluează demografia în spațiul rural și care sunt diferențele între rural și urban în privința acestui domeniu.

La nivel european, populația se confruntă cu îmbătrânirea demografică, acest fenomen resimțindu-se și în România, mai ales în spațiile rurale. Pe lângă îmbătrânirea demografiei, acesta se confruntă și cu alte probleme printre care scăderea natalității, creșterea ratei mortalității, migrația forței de muncă în spațiile urbane sau în străinătate etc. Caracteristicile socio-economice influențează modul de dezvoltare a localităților rurale și dinamica acestora, iar evoluția indicatorilor demografici este influențată de către nivelul de trai, dezvoltarea socio – economică a unui areal sau oportunitățile și perspectivele de dezvoltare. Astfel, declinul sau creșterea populației este un fenomen complex, influențat de mai mulți factori și care poate avea mai multe cauze. În urma realizării acestui studiu va fi realizată o radiografie a evoluției demografiei din Regiunea de Dezvoltare Nord – Est, fiind evidențiate particularitățile din spațiul rural, la nivel regional.

Cuvinte cheie: disparități, demografie, declin demografic, spațiu rural

Demographic Disparities in the North-East Region of Romania between 1990 and 2020

Dr. *Maria-Simona Cuciureanu*, European Affairs Adviser
Siret-Prut-Nistru Euroregion Association
E-mail: cuciureanu.simona87@gmail.com

The paper aims to analyze the evolution of demography at the level of the North-East Development Region in the period 1990-2020, following the analysis of a set of indicators such as birth rates, mortality, departure and arrival rates, demographic growth rates and demographic disparities. The population is declining in Romania and in the North-East Development Region, but it is important to highlight how rural demography evolves and what are the differences between rural and urban in this area.

At European level, the population is facing demographic aging, which is also felt in Romania, especially in rural areas. In addition to aging demography, it also faces other problems including falling birth rates, increased mortality rates, labor migration in urban areas or abroad, etc. The socio-economic characteristics influence the way rural localities develop and their dynamics, and the evolution of demographic indicators is influenced by the standard of living, the socio-economic development of an area or the opportunities and prospects for development.

Thus, population decline or growth is a complex phenomenon, influenced by several factors and can have several causes. This study will produce an X-ray of the evolution of demography in the North-East Development Region, highlighting the specificities in rural areas at regional level.

Keywords: disparities, demography, demographic decline, rural area

Provocări și riscuri în fermele mici mixte din Regiunea Nord-Est a României

Dr. **Camelia Gavrilescu**, CS II

Dr. **Monica-Mihaela Tudor**, CS II

Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române

E-mail: cami_gavrilescu@yahoo.com; monik_sena@yahoo.com

Dr. **Ioan Sebastian Brumă**, CS II

Dr. **Krisztina Melinda Dobay**, CS II

Dr. **Daniela Matei**, CS II

Dr. **Lucian Tanasă**, CS III

Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”

E-mail: sebastian_bruma@yahoo.com; dobaykrisztinamelinda@yahoo.com;

daniela_matei2004@yahoo.com; lucian.tanasa@gmail.com

Lucrarea de față prezintă rezultatele unei ample cercetări de teren care a avut drept scop identificarea principalelor provocări și riscuri cu care se confruntă agricultorii. S-au urmărit mai multe aspecte, și anume: comportamentul la risc al fermierilor (prin auto-apreciere); comportamentul adaptativ trecut și de perspectivă pe termen scurt în raport cu diferite tipuri de provocări economice, de mediu, sociale și instituționale; formele de adaptare trecute și cele planificate pe termen scurt la riscurile percepute și conexiunile cu provocările economice, de mediu, sociale și instituționale identificate. Studiul a fost efectuat în Regiunea Nord-Est a României, în cadrul unei anchete ce a cuprins 122 ferme mici cu profil mixt (vegetal și animal). Principalele rezultate arată că înclinația la risc scade treptat în cazul riscurilor legate de producție, apoi în cazul riscurilor legate de activitatea de vânzare, și trece de zona neutră către aversiune la risc în ceea ce privește inovarea, iar aversiunea cea mai mare la risc se evidențiază în cazul riscurilor financiare. Tendința de dezvoltare a fermelor mici din regiunea de Nord-Est a României este evidențiată de faptul că principalele modalități de a face față provocărilor din agricultură în ultimii ani au fost creșterea dimensiunii fermei (prin cumpărare/arendare teren, animale) și adoptarea de schimbări tehnologice și manageriale la nivelul fermei.

Cuvinte cheie: reziliență, ferme mici mixte, risc

Challenges and Risks in Small Mixed Farms in the North-East Region of Romania

Dr. *Camelia Gavrilesu*, Researcher II
Dr. *Monica-Mihaela Tudor*, Researcher II
Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy
E-mail: cami_gavrilesu@yahoo.com; monik_sena@yahoo.com
Dr. *Ioan Sebastian Brumă*, Researcher II
Dr. *Krisztina-Melinda Dobay*, Researcher II
Dr. *Daniela Matei*, Researcher II
Dr. *Lucian Tanasă*, Researcher III
“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch
E-mail: sebastian_bruma@yahoo.com; dobaykrisztinamelinda@yahoo.com;
daniela_matei2004@yahoo.com; lucian.tanasa@gmail.com

The present paper presents the results of a vast field research that aimed to identify some of the main challenges and risks faced by farmers. Several aspects were focused on, namely: the risk behavior of farmers (through self-assessment); past and short-term adaptive behavior in relation to different types of economic, environmental, social and institutional challenges; past and planned short-term forms of adaptation to perceived risks and connections to identified challenges. The study was conducted in the North-East Region of Romania, through a survey that included 122 small mixed farms (crops and livestock). The main results show that the willingness to take risks gradually decreases in the case of risks related to production and sales; and moves from the neutral zone to risk aversion in relation to innovation, while the highest risk aversion is present regarding the financial risks. The development trend of the small mixed farms in the Nord-Est region of Romania is highlighted by the fact that the main ways to meet the challenges in agriculture in recent years have been increasing the size of the farm (by buying / leasing land, animals) and implementing technological and managerial upgrades at farm level.

Keywords: resilience, small mixed farms, risk

Particularități privind accesarea fondurilor europene și naționale în anul 2021

Dr. **Apetroaie Camelia**, consilier superior
Direcția pentru Agricultură Județeană Iași
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

Dezvoltarea spațiului rural din România a înregistrat progrese ca urmare a implementării programelor anterioare, finanțate din fonduri europene și naționale. Analiza realizată pentru elaborarea Planului Național Strategic 2021 – 2027 identifică și multe provocări care trebuie abordate în perioada următoare, astfel încât măsurile întreprinse să fie dezvoltate și îmbunătățite. În acest context, recent a fost aprobată legislația privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, pentru perioada de tranziție 2021-2022.

Lucrarea prezintă particularitățile privind accesarea fondurilor europene și naționale în anul 2021: cofinanțarea privată a investițiilor, depunerea mai multor cereri de finanțare de un solicitant, perioada maximă de implementare a contractelor de finanțare, durata maximă de monitorizare a proiectelor, noi criterii de selecție pentru cererile de finanțare.

Pentru activitățile agricole sunt prevăzute criterii de selecție privind integrarea în planurile de afaceri a activităților de protecție a mediului și utilizarea eficientă a resurselor, agricultura de precizie, construirea și modernizarea clădirilor cu destinație agro-alimentară.

Pentru activitățile neagricole criteriile de selecție se referă la diversificarea activităților fermelor existente, acțiuni de digitalizare pentru eficientizarea activității, protecția mediului, prioritizarea solicitanților care nu au beneficiat de finanțare în perioada 2014 – 2020.

Fondurile naționale sunt derulate și prin Agenția pentru Intervenții în Agricultură (APIA) pentru ajutoare de stat, ajutoare de minimis, plăți naționale complementare.

Adoptarea recentă a actelor normative face posibilă lansarea sesiunilor măsurilor din PNDR aferente perioadei de tranziție 2021-2022.

Cuvinte cheie: Programul Național de Dezvoltare Rurală, particularități actuale, criterii de selecție

Particularities Regarding the Access to European and National Funds in 2021

Dr. *Apetroaie Camelia*, Senior Advisor
Iași County Agriculture Directorate
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

The development of the rural area in Romania has registered progress as a result of the implementation of the previous programmes, financed from European and national funds. The analysis carried out for the elaboration of the National Strategic Plan 2021-2027 also identifies many challenges that must be addressed in the next period, so that the measures taken can be developed and improved. In this context, the legislation establishing the general framework for implementing the measures of the National Rural Development Programme (NRDP) co-financed from the European Agricultural Fund for Rural Development and from the state budget for the transition period 2021-2022 was recently approved.

The paper presents the particularities regarding the access to European and national funds in 2021: private co-financing of investments, submission of several financing applications by one applicant, maximum period of implementation of financing contracts, maximum duration of project monitoring, new selection criteria for the financing applications.

For agricultural activities, selection criteria are provided for the integration in business plans of environmental protection activities and efficient use of resources, precision agriculture, construction and modernization of agri-food buildings.

For non-agricultural activities, the selection criteria refer to the diversification of existing farm activities, digitalization actions to make the activity more efficient, environmental protection, prioritization of the applicants who did not benefit from funding in the period 2014-2020.

The national funds are also carried out through the Agency for Payments and Intervention in Agriculture (APIA) for state aid, de minimis aid, complementary national payments.

The recent adoption of the normative acts makes it possible to launch the sessions of the NRDP measures related to the transition period 2021-2022.

Keywords: National Rural Development Programme, actual particularities, selection criteria

Relația dintre spațiul perceput și spațiul trăit în aria periurbană a municipiului Suceava

Dr. **Viorel Chiriță**, Conf. univ.
Departamentul de Geografie,
Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava
E-mail: vchirita@gmail.com, chirita@usv.ro

Zona metropolitană a municipiului Suceava este recunoscută la nivel național ca o arie în plină dinamică teritorială, asociată contopirii intravilanelor celor 8 localități marginase cu cel al municipiului. Între prioritățile administrației locale este problema mobilității urbane (ex: elaborarea studiului asupra optimizării traficului urban și înființarea Asociației de Transport Metropolitan Suceava). În acest context, este tot mai evidentă problema legată de ambuteiajele ce se produc la ore de vârf în anumite puncte de intrare/ieșire din oraș.

Percepția asupra spațiului urban este diferită, între cei care inițiază demersuri antreprenoriale în intravilanele rurale marginase municipiului și beneficiarii acestor extinderi ale rezidențialului cvasi urban. Creionarea diferențelor între spațiul perceput ca o arie posibil rurală liniștită față de una urbană, aglomerată și poluată și spațiul efectiv trăit (le space veçu) în periurban, rezidă tocmai în transformarea zonelor periurbane agricole și de recreere forestiere în zone rezidențiale neplanificate corect teritorial.

Demersul are în vedere răspunsul la întrebările: Este aria periurbană un spațiu congruent desprins din ruralul preexistent? Care sunt consecințele dezamăgirilor noilor locuitori ai periurbanului în această relație trăit-perceput?

Cuvinte cheie: arie metropolitană, conversie periurban, mobilitate urbană

The Relationship between the Space Perception and the Lived Space in the Periurban Area of Suceava

Dr. **Viorel Chiriță**, Associate Professor

Department of Geography, Ștefan cel Mare University of Suceava

E-mail: vnchirita@gmail.com, chirita@usv.ro

The metropolitan area of Suceava is recognized at national level as an area in full territorial dynamics, associated with the merging of the urban areas of the 8 marginal localities with that of the municipality. Among the priorities of the local administration, the issue of urban mobility is a priority, the problem related to traffic jams that occur at rush hour at certain points of entry / exit from the city.

The perception of the functional decomposition, periurban conversion space is different: of those who initiate entrepreneurial approaches in the rural-urban areas bordering the municipality and the beneficiaries of these extensions of the quasi-urban residential areas. Drawing the differences between the space perceived as a possible quiet rural area compared to an urban one, crowded and polluted and the actual space lived (*l'espace vécu*, living space) in the suburbs/neighbourhood now of the municipality, resides precisely in the transformation of periurban agricultural recreation areas and forestry ones into territorially no-planned residential areas, quasi-chaotic emerging areas.

The approach considers the answer to the questions: Is the periurban area a congruent space detached from the pre-existing rural area? What are the consequences of the disappointments of the new inhabitants of the Suceava periurban areas in this lived-perceived relationship?

Keywords: metropolitan area, periurban conversion, urban mobility, territorial/space perception

Dezvoltarea teritorială și agricultura ecologică: perspective comune

Dr. *Violeta Florian*, CS II

Dr. *Mihai Alexandru Chițea*, CS III

Dr. *Mărioara Rusu*, CS II

Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române

E-mail: florian_violeta@yahoo.com; mihai_chitea@yahoo.com;
rusu.marioara@gmail.com

Dr. *Ioan Sebastian Brumă*, CS II

Dr. *Lucian Tanasă*, CS III

Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”

E-mail: sebastian_bruma@yahoo.com; lucian.tanasa@gmail.com

Teritoriul, definit ca spațiu construit de istorie, de cultură, de relațiile și structurile sociale este într-un raport de corelație multiplă cu agricultura ecologică. Dezvoltarea teritorială este determinată, ca tendință și conținut, de natura practicilor agricole, și, la rândul ei, generează cadrele propice utilizării și amplificării metodelor specifice agriculturii ecologice. Scopul acestui studiu este cel de a identifica, în planul ecologiei subiective, punctele de întâlnire, atât pentru agricultura ecologică cât și pentru dezvoltarea teritorială. În acest scop, abordarea subiectivității ecologice s-a bazat pe metoda Q, ce reprezintă o metodă de cercetare atât calitativă cât și statistică. Studiul s-a desfășurat în Bazinul Dornelor, județul Suceava, o zonă caracterizată prin existența preocupărilor și practicilor ecologice, și a identificat patru tipuri importante de configurații subiective bazate pe impactul adoptării unor practici agricole prietenoase cu mediul înconjurător asupra dezvoltării teritoriale.

Cuvinte cheie: dezvoltare teritorială, subiectivitate ecologică, metoda Q

Territorial Development and Ecological Agriculture: Common Perspectives

Dr. *Violeta Florian*, Researcher II

Dr. *Mihai Alexandru Chițea*, Researcher III

Dr. *Mărioara Rusu*, Researcher II

Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy E-

mail: florian_violeta@yahoo.com; mihai_chitea@yahoo.com;

rusu.marioara@gmail.com

Dr. *Ioan Sebastian Brumă*, Researcher II

Dr. *Lucian Tanasă*, Researcher III

“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,

Romanian Academy, Iasi Branch

E-mail: sebastian_bruma@yahoo.com; lucian.tanasa@gmail.com

The territory, defined as a space forged by history, culture, social relations and structures, is placed in a multiple correlation relationship with ecological agriculture. The territorial development is determined, as tendency and content, by the nature of agricultural practices, and, in its turn, generates the favorable frames for using and amplifying the methods specific to ecological agriculture. The aim of this study is to identify, at the subjective ecology's level, the meeting points, both for the ecological agriculture as well as for territorial development. In this paper, the approach to ecological subjectivity was based on Q methodology, which is both a qualitative research method and a statistical one. The study was conducted in Dornelor Basin, Suceava county, an area characterized by ecological concerns and farming practices, and it identified four major types of subjective configurations built on the basis of the impact of adopting environmentally friendly farming practices on the territorial development.

Keywords: territorial development, ecological subjectivity, Q method

Dezvoltare durabilă. Studiu de caz: Regiunea Nord-Est

Dr. **Elisabeta Ștefania Roșu**, CS III
Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române
E-mail: betty_rosu@yahoo.com

Studiul prezintă rezultatele evaluării gradului de dezvoltare durabilă a celor șase județe componente ale Regiunii Nord-Est, evaluare care a fost realizată cu ajutorul unui model teoretic, bazat pe 5 criterii în componența cărora au intrat 15 indicatori considerați reprezentativi pentru acest demers.

Principalul obiectiv al studiului a constatat în elaborarea Indicelui de Dezvoltare Durabilă (IDD), iar scopul urmărit a fost ierarhizarea județelor componente ale Regiunii Nord-Est în funcție de valorile obținute. Astfel, gradul actual de dezvoltare durabilă al celor șase județe este diferit, pe primul loc situându-se județul Iași, iar pe ultimul județul Botoșani.

Cuvinte cheie: Indice de Dezvoltare Durabilă (SDI), județe, stadiu de dezvoltare

Sustainable Development. Case Study: North-East Region

Dr. **Elisabeta Ștefania Roșu**, Researcher III
Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy
E-mail: betty_rosu@yahoo.com

The study presents the results of the assessment of the degree of sustainable development of the six counties of the North-East Region, which was carried out using a theoretical model based on 5 criteria that included 15 indicators considered representative for this approach.

The main objective of the study was to elaborate the Sustainable Development Index (SDI), and the aim was to rank the counties of the North-East Region according to the values obtained. Thus, the current levels of sustainable development of the six counties are different, Iași county ranking on the first place and Botoșani county ranking on the last.

Keywords: Sustainable Development Index (SDI), counties, level of development

Preocuparea față de mediu în context european

Dr. **Simona Roxana Ulman**, CS III
Centrul CERNESIM, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: simonaulman@yahoo.com

Dr. **Krisztina Melinda Dobay**, CS II
Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”

E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

Dr. **Cristina Căuțișanu**, CS
Centrul CERNESIM, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: cautisanucristina@yahoo.com

Studiul nostru își propune să analizeze preocuparea față de mediu la nivelul unor țări membre ale Uniunii Europene, să observe profilul indivizilor cu o atitudine favorabilă față de problematica mediului și să ofere o perspectivă mai amplă legată de determinanții acestui tip de atitudine. Utilizând datele puse la dispoziție de World Values Survey, au fost, inițial, analizate percepțiile individuale (legate de grija față de mediu, de perspectiva asupra poluării și de protejarea mediului vs. creșterea economică), apoi implicarea activă (prin apartenența la o organizație ecologică, prin finanțarea unei astfel de organizații, prin participarea la evenimente pro-mediu) și, în final, integrarea celor două într-un indicator general agregat. Rezultatele au arătat că Polonia, România și Spania înregistrează cele mai mici niveluri de preocupare față de mediu, în timp ce Suedia deține nivelul cel mai ridicat de la nivelul țărilor din Uniunea Europeană luate în analiză. Deși atât Spania, cât și Suedia sunt economii avansate, există diferențe semnificative între nivelurile naționale de preocupare generală față de mediu. Utilizând analiza corespondențelor, alături de regresia logistică binomială, s-a observat că principalele caracteristici socio-economice specifice unui individ orientat spre problematica mediului diferă, de asemenea, de la o țară la alta. Pornind de la aceste diferențe, considerăm că prezentul studiu poate oferi sprijin în elaborarea unor politici de mediu specifice, mai bine țintite la nivel național și european, potențial a fi utile și celor destinate eradicării sărăciei în contextul românesc.

Cuvinte cheie: preocuparea față de mediu, politici de mediu, indicator general agregat

Environmental Concern in the European Union Context

Dr. **Simona-Roxana Ulman**, Researcher III
Integrated Center for Studies in Environmental Science
for the Northeast Region
"Alexandru Ioan Cuza" University of Iași
E-mail: simonaulman@yahoo.com

Dr. **Krisztina Melinda Dobay**, Researcher II
"Gh. Zane" Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch
E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

Dr. **Cristina Căuțișanu**, Researcher
Integrated Center for Studies in Environmental Science
for the Northeast Region
"Alexandru Ioan Cuza" University of Iași
E-mail: cautisanucristina@yahoo.com

Our study aims to measure the environmental concern across some EU member states, to investigate the profiles of the individuals with a positive environmental attitude and to provide a better understanding of its determinants. Using the data from the World Values Survey, first, the individual perceptions were analyzed (care for environment, perspective on environmental pollution, environmental protection versus economic growth); second, the active participation (membership in an environmental organization, financing ecological organization, participation in demonstration for environment); and third, both were integrated into a single general composite index. Our results showed that Poland, Romania and Spain register the lowest levels of general environmental concern, while Sweden attains the highest level among the analyzed EU countries. Although both Spain and Sweden are advanced economies, there are significant differences between their national general environmental concerns. Applying correspondence analysis, then using the binomial logistic regression, we noted that the main socio-economic characteristics of an individual highly concerned with the environmental problems differ from one country to another. Based on these differences, our findings can provide support for environmental policies better targeted at national and EU level, potentially useful for those intended to eradicate poverty in the Romanian context.

Keywords: environmental concern, environmental policies, general composite index

Perturbările climatice contemporane reflectate în agricultura montană din Bucovina

Dr. **Daniela Matei**, CS II
Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”
E-mail: daniela_matei2004@yahoo.com

Sectorul agriculturii și dezvoltării rurale este extrem de vulnerabil la impactul schimbărilor climatice, datorită influenței acestora asupra funcțiilor principale pe care spațiul rural le îndeplinește pentru siguranța națională: furnizor de alimente și depozitar al unui ecosistem stabil. Dezvoltarea economică însăși a spațiului rural și existența unui mediu sigur de locuire pentru comunitățile rurale depind în mod direct de condițiile climatice favorabile. Schimbările climatice resimțite tot mai acut în ultimii 20 de ani își fac simțită prezența și în spațiul montan. În acest context, pornind de la o serie de informații climatice și bazându-ne pe observații directe din teren realizate pe parcursul a câțiva ani și o analiză comparativă cu hărți din CORINE Land Cover, am încercat să evidențiem o serie de mutații ce au apărut în agricultura montană din Bucovina, ca patrimoniu tehnologic și natural, ca urmare a schimbărilor climatice la care suntem martori.

Studii ale perturbărilor climatice din secolul 21 au evidențiat modificări ale regimurilor elementelor hidrometeorologice multianuale pentru Regiunea de NE, inclusiv în aria montană a Bucovinei, consemnate prin creșteri ale temperaturilor medii, de până la 0,50-0,75°C, ale amplitudinilor termice și perturbări ale regimului pluviometric. Acestea au efecte directe asupra modului de practicare a agriculturii. Avem în vedere mutații evidente în gestionarea obținerii de legume în grădinile familiale montane, creșterea frecvenței fitopatologiilor și influența creșterii temperaturii asupra perioadei de stabulație a animalelor.

Cuvinte cheie: perturbări climatice, agricultură, reziliență rurală

Contemporary Climatic Disturbances Reflected in the Mountain Agriculture from Bukovina

Dr. *Daniela Matei*, Researcher II
“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch
E-mail: daniela_matei2004@yahoo.com

The agriculture and rural development sector is extremely vulnerable to the impact of climate change, due to their influence on the main functions that the rural area performs for national security: food supplier and custodian of a stable ecosystem. The economic development of the countryside itself and the existence of a safe living environment for rural communities depend directly on favourable climatic conditions. Climate change felt more and more acutely in the last 20 years so, is felt also in the mountain area. In this context, based on a series of climate information, on direct field observations made in the last 20 years, and on a comparative analysis with maps from CORINE Land Cover, we tried to highlight a series of mutations that appeared in the mountain agriculture of Bukovina, as technological and natural heritage, as a result of the climate changes we are witnessing. Climate disturbance studies over the 21st century have shown changes in the regimes of multiannual hydro-meteorological elements, for the North-East Region, including in the mountainous area of Bukovina, recorded by increases in average temperatures, up to 0.50-0.75 °C, thermal amplitudes and disturbances of the rainfall regime. This has effects on the way agriculture is practiced. We are considering obvious changes in the management of obtaining vegetables in the mountain family gardens, the increase in the frequency of phytopathologies and the influence of temperature increase on livestock.

Keywords: climate change, agriculture, rural resilience

Aportul micilor producători agricoli autohtoni la dezvoltarea economiei naționale a Regatului României

Dr. **Sebastian Doboș**, CS III
Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”
E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com

La nivelul Regatului României, implicit al fostului județ interbelic Iași, mutațiile suferite de proprietatea funciară au constituit o constantă în perioada post-legiferare a reformei agrare din 1921, atributul dinamicii acestui proces constituind în principal drept rezultatul inerent al relativ constantei pulverizării a fondului funciar, loturile individuale acordate înregistrând reduceri semnificative ale suprafeței, din cauza fenomenului generalizat al intrării în incapacitate de plată a sătenilor, tendință deloc surprinzătoare, fenomenul neplăților ratelor aferente ale împrumuturilor soldându-se în numeroase cazuri cu înstrăinarea efectivă a loturilor acordate.

Aserțiune a numeroși cercetători consacrați, reforma din 1921 a contribuit în definitiv concomitent la extinderea sferei de cuprindere a micii proprietăți țărănești, dar și la consolidarea acestei categorii. Deși s-au înregistrat inevitabil diferențe cantitative ale nivelului impactului produs, se poate afirma că, în linii generale, prin reforma agrară din 1921 s-a ameliorat, într-un grad mai redus sau mai ridicat, în funcție de diferitele areale ale regatului, situația materială a păturii țărănimii. La această concluzie se poate ajunge și prin consultarea conținutului multiplelor documente arhivistice precum și a mai multor statistici relevante prin întindere, pentru perioada interbelică, dar și prin lecturarea selectivă a mai multor monografii dedicate localităților rurale ale județului Iași, informații care indică faptul că aplicarea reformei agrare din 1921 a îmbunătățit într-un grad mai sporit mai redus, însă în mod cert, situația economică a unui număr sporit de capi de familie, evident în primul rând al gospodarilor privați totalmente anterior de posesia unor proprietăți particulare.

Cuvinte cheie: Regatul României, economia națională, mici producători agricoli, documente arhivistice

The Contribution of the Small Local Agricultural Producers to the Development of the Kingdom of Romania's National Economy

Dr. *Sebastian Doboş*, Researcher III
“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch
E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com

In the Kingdom of Romania, and implicitly the former interwar county of Iaşi, structural changes in land ownership were very frequent during the post-legislative period of the agrarian reform started in 1921. The dynamics of this process was primarily the inherent result of the relatively constant fragmentation of the land fund, the individual plots allotted, which experienced significant decreases in their span, and the generalized phenomenon of insolvency amongst villagers, to name just a few. Unsurprisingly, the end result of the aforementioned trends was widespread expropriation of the allotted plots of land.

According to many scholars, the agrarian reform of 1921 eventually led to the increase of the number of small peasant holdings while also strengthening this category. Although there were significant disparities in the level of effect generated, it can be claimed that, overall, the agricultural reform of 1921 improved, to varying degrees, the material condition of the peasants on the whole, depending on the respective areas of the Kingdom. This conclusion will be reached by reviewing the content of numerous archival records as well as several statistics, relevant by extent, for the interwar period, as well as by selectively reading several monographs dedicated to rural regions of the county of Iaşi. Such data suggests that the enforcement of the 1921 agricultural reform improved, more or less, the economic condition of the larger agricultural holdings, especially those who had previously owned no properties at all.

Keywords: Kingdom of Romania, national economy, small agricultural producers, archival records

Punctele Gastronomice Locale – alternativă de valorificare a produselor proprii din exploatațiile familiale

Dr. **Apetroaie Camelia**, consilier superior
Direcția pentru Agricultură Județeană Iași
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

În perioada actuală, în spațiul rural valorificarea produselor din exploatațiile proprii întâmpină dificultăți susținute pe de o parte, de oferta generoasă de produse vegetale (legume, fructe, etc.) și zootehnice (lactate, produse din carne), de puterea de cumpărare redusă din considerente economice, iar pe de altă parte, de gradul redus de asociere pentru valorificare sau de diversificarea redusă a activităților în cele mai multe comunități.

În acest context, înființarea Punctelor Gastronomice Locale reprezintă o oportunitate pentru valorificarea produselor din exploatațiile proprii, în condițiile în care este aplicată în practică legislația actuală privind unitățile de vânzare cu amănuntul care se supun procedurii de înregistrare sanitar veterinară și pentru siguranța alimentelor, iar produsele culinare trebuie preparate din materii prime provenite cu preponderență din producția primară de la nivelul exploatației proprii, precum și de la producătorii locali sau din unități autorizate.

Un aspect semnificativ îl reprezintă posibilitatea de accesare a fondurilor europene prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) pentru perioada de tranziție 2021-2022 prin Submăsura 6.2 „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale” și Submăsura 6.4 „Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”, inclusiv pentru Punctele Gastronomice Locale. Sprijinul se referă la crearea și dezvoltarea de noi activități neagricole, în special pentru fermierii mici sau membrii familiilor lor și, în general, pentru micii întreprinzători din mediul rural, promovând dezvoltarea economică și socială în zonele rurale.

Cuvinte cheie: Punct Gastronomic Local, Programul Național de Dezvoltare Rurală - Submăsura 6.2

Local Gastronomic Points – an alternative for capitalizing on own products from family farms

Dr. *Apetroaie Camelia*, Senior Advisor
Iași County Agriculture Directorate
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

At present, in rural areas the capitalization of products from own farms encounters difficulties caused on the one hand, by the generous supply of vegetable products (vegetables, fruits, etc.) and animal husbandry (dairy, meat products), by the purchasing power which is reduced for economic reasons, and on the other hand, the low degree of association for capitalization or the low diversification of activities in most communities.

In this context, the establishment of Local Gastronomic Points is an opportunity to capitalize on products from their own farms, given that the current legislation on retail establishments subject to the veterinary registration procedure and for food safety and culinary products is applied in practice. The culinary products must be prepared from raw materials mainly from primary production on their own holding, as well as from local producers or from authorized establishments.

A significant aspect is the possibility to access European funds through the National Rural Development Programme (NRDP) for the transition period 2021-2022 through Sub-measure 6.2 “Support for the establishment of non-agricultural activities in rural areas” and Sub-measure 6.4 “Support for investments in and the development of non-agricultural activities”, including for the Local Gastronomic Points. The support covers the creation and development of new non-agricultural activities, especially for small farmers or their family members and, in general, for small rural entrepreneurs, promoting economic and social development in rural areas.

Keywords: Local Gastronomic Point, National Rural Development Programme - Sub-measure 6.2

Câteva considerații asupra rolului micilor producători agricoli interbelici - repere orientative pentru România

Dr. **Sebastian Doboș**, CS III

Dr. **Lucian Tanasă**, CS III

Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”

E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com; lucian.tanasa@gmail.com

Evenimentul care a marcat agricultura interbelică l-a reprezentat criza economică, extensie a crahului mondial din 1929, cu multiplele și amplele sale consecințe negative. Aceasta a determinat practic o severă estompare a eforturilor de aplicare reformei agrare din 1921 implicit de redresare postbelică, soldându-se finalmente cu un regres generalizat al rezultatelor pozitive obținute pe plan național. Declanșată în anul 1929, criza economică mondială a împietat inclusiv existența gospodăriei tradiționale autohtone, prin scăderea drastică a prețurilor produselor agricole concomitent înregistrându-se o sporire accentuată a costurilor mărfurilor industriale. Criza a mai fost agravată și de incidența unei serii de fenomene climatice episodice nefavorabile precum regim pluviometric excesiv, secete, căderi de grindină, etc. Confrunțați cu excesive dificultăți, mulți țărani nu și-au mai putut achita debitele bancare, fiind adesea executați silit, în pofida eforturilor unor guverne de a iniția o serie de legi care să contracareze efectele acestui fenomen economic, care anula practic însăși esența dezideratelor reformei legiferate în 1921.

Cuvinte cheie: agricultura interbelică, criza economică, mica gospodărie țărănească tradițională

On the Importance of the Small Interwar Agricultural Holdings in Romania

Dr. *Sebastian Doboş*, Researcher III

Dr. *Lucian Tanasă*, Researcher III

“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch

E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com; lucian.tanasa@gmail.com

The economic crisis, a continuation of the world crash of 1929, was the event that defined interwar agriculture, with its numerous and far-reaching negative repercussions. This effectively determined a severe distortion of attempts to implement the 1921 agricultural reform, implicitly of post-war recovery, eventually leading to a severe regression of the positive outcomes gained at national level. The global economic crisis, which began in 1929, had an impact on traditional agricultural holdings by drastically lowering agricultural prices while sharply raising the costs of manufactured goods. The crisis was furthermore worsened by the occurrence of a series of episodic adverse meteorological events such as heavy rains, droughts, hailstorms, and so on. Faced with severe difficulties, many peasants were unable to pay their bank debts, and were often forced to do so, despite efforts by some governments to enforce a series of laws to counteract the effects of this economic phenomenon, which effectively nullified the very essence of the legislative reform of 1921.

Keywords: interwar agriculture, economic crisis, traditional agricultural holdings

Potențialul economic al cooperativelor agricole din Regiunea Nord-Est a României

Dr. *Krisztina Melinda Dobay*, CS II
Academia Română, Filiala Iași, I.C.E.S. „Gh. Zane”
E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

Rolul cooperativelor agricole în sprijinirea fermierilor a devenit din ce în ce mai important mai ales în contextul crizelor și fluctuațiilor economice neprevăzute. În acest sens, există numeroase studii realizate în diferite locuri în lume, mai ales în ultimii ani. În România, din punct de vedere al aportului economic al cooperativelor agricole, nu există decât abordări la nivel național. Și totuși, cel mai mare număr de cooperative agricole înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), 317, se situează în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est a României. La o primă analiză a informațiilor privind activitatea lor economică, pe diferiți ani (2015, 2016, 2017, 2018, 2019), pe baza datelor existente pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, obținute prin interogări individuale succesive, rezultatele nu au fost încurajatoare deoarece am constatat că, o mare parte din ele, fie nu au depus bilanț niciodată din momentul înființării lor, fie au depus declarații pentru faptul că nu au desfășurat activități economice, fie au declarat cifră de afaceri zero sau pierderi. În schimb, analizând activitatea economică pe anul 2020, conform datelor financiare din Registrul Național al Cooperativelor Agricole, am constatat că, în pofida contextului dificil în care și-au desfășurat activitatea majoritatea, în general, IMM-urilor din țară, 57 de cooperative agricole din regiunea analizată au înregistrat un profit total de 5.480.243 lei, respectiv un profit mediu pe cooperativă de 98.264 lei.

În această lucrare, ne-am propus să analizăm, în detaliu, activitatea economică a celor mai profitabile cooperative agricole la nivelul județelor Regiunii Nord-Est în încercarea de a identifica domeniile de activitate cele mai rentabile în vederea stimulării cooperării fermierilor.

Cuvinte cheie: analiză regională, cifră de afaceri, profit, Registrul Național al Cooperativelor Agricole

The Economic Potential of Agricultural Cooperatives in the North-East Region of Romania

Dr. *Krisztina Melinda Dobay*, Researcher II
“Gh. Zane” Institute of Economic and Social Research,
Romanian Academy, Iasi Branch
E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

The role of agricultural cooperatives in supporting farmers has become increasingly important, especially in the context of crises and unforeseen economic fluctuations. In this regard, there are numerous studies conducted in different parts of the world, especially in recent years. In Romania, from the point of view of the economic contribution of agricultural cooperatives, there are only approaches at national level. And yet, the largest number of agricultural cooperatives registered at the National Trade Register Office, 317, is located in the North-East Development Region of Romania. At a first analysis of the information on their economic activity, for different years (2015, 2016, 2017, 2018, 2019), based on existing data on the website of the Ministry of Public Finance, obtained through successive individual queries, the results were not encouraging because we found that a large part of them either never filed a balance sheet since their establishment, or they submitted declarations for the fact that they did not carry out economic activities, or they declared zero turnover or losses. Instead, analyzing the economic activity for 2020, according to the financial data from the National Register of Agricultural Cooperatives, we found that, despite the difficult context of the country for SMEs in general, 57 agricultural cooperatives, from the analyzed region registered a total profit of 5,480,243 lei, respectively an average profit per cooperative of 98,264 lei.

In this paper, we aimed to analyze, in detail, the economic activity of the most profitable agricultural cooperatives in the counties of the North-East Region in an attempt to identify the most profitable areas of activity in order to stimulate the cooperation of farmers.

Keywords: regional analysis, turnover, profit, National Register of Agricultural Cooperatives